

U 49/2010 vp

Valtioneuvoston kirjelmä Eduskunnalle Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Intian välisen vapaakauppasopimuksen neuvottelemisesta (*EU:n ja sen jäsenvaltioiden sekä Intian välinen vapaakauppasopimus*)

Perustuslain 96 §:n 2 momentin mukaisesti unionin ja Intian välisen vapaakauppasopimusta
lähetetään eduskunnalle muistio Euroopan muksen neuvottelemisesta.

Helsingissä 2 päivänä joulukuuta 2010

Ulkomaankauppa- ja kehitysministeri *Paavo Väyrynen*

Lähetystöneuvos Sanna Halinen-Kaira

ULKOASIAINMINISTERIÖ

MUISTIO
1.11.2010**EUROOPAN UNIONIN JA SEN JÄSENVALTIOIDEN SEKÄ INTIAN VÄLISEN
VAPAAKAUPPASOPIMUKSEN NEUVOTTELEMISESTA****1 Tausta ja keskeinen sisältö**

Intia on maailman suurimpia talouksia ja EU:n kymmeneksi suurin kauppakumppani. Kauppa on kasvanut tasaisesti lukuun ottamatta kansainvälisen finanssikriisin aiheuttamaa notkahdusta vuosina 2008 - 2009. EU on Intian suurin kauppakumppani ja huomattava investoija.

Intia on Suomen neljänneksi tärkein kauppakumppani Aasiassa Kiinan, Japanin ja Etelä-Korean jälkeen. Vuonna 2009 Suomen vienti Intiaan laski 15 prosenttia ja oli arvoltaan noin 450 miljoonaa euroa. Tuonti Intiasta oli arviolta 230 miljoonaa euroa. Kuluvan vuoden ensimmäisen puoliskon jälkeen sekä vienti että tuonti olivat noin 15 prosenttia korkeammalla vuoden takaiseen verrattuna. Kauppavaihto on ollut perinteisesti Suomelle ylijäämäistä. Suomen päävientituotteita ovat koneet, laitteet ja kuljetusvälineet sekä paperi- ja pahvituotteet. Suomi tuo Intiasta vaatteita, tekstiileitä ja metallituotteita.

Komission Globaali Eurooppa - tiedonannossa mainittujen kriteerien täytyttyä Intian osalta (muun muassa Intian taloudellinen potentiaali sekä markkinoiden suojan taso muun muassa tariffien tai tullien ulkopuolisten esteiden muodossa) komissio päätyi suosittamaan neuvotteluiden käynnistämistä Intian kanssa. Euroopan unionin neuvosto valtuutti huhtikuun 23 päivänä 2007 komission neuvottelemaan vapaakauppasopimuksen Intian kanssa. Neuvotteluohjeiden mukaan neuvoteltavan sopimuksen tulisi olla kattava, tasapainoinen ja Maailman kauppajärjestö WTO:n sääntöjen mukainen ja sen tulisi vapauttaa kauppaa asteittain osapuolten välillä.

**2 Sopimusneuvottelut ja käsittely
EU:ssa**

Neuvottelut vapaakauppasopimuksesta käynnistyivät kesäkuussa 2007 Brysselissä. Neuvottelukierroksia on tähän mennessä jär-

jestetty kymmenen, joista viimeisin marras-kuussa. Neuvottelut etenivät aluksi odotettua hitaammin, mutta viimeisen vuoden aikana neuvotteluja on käyty tiiviisti.

Neuvotteluja on tähän mennessä käyty muun muassa määräyksistä, jotka käsittelevät tavarakaupan eri näkökohtia, palveluiden kauppaa ja sijoittautumista, riitojenratkaisua, henkisen omaisuuden suojaa, kilpailukysymyksiä sekä tullimenettelyjä. Neuvottelut ovat vielä kesken eikä neuvotteluehdotuksia sopimuksen kaikista määräyksistä ole vielä saatu.

Komissio on käynyt neuvotteluja Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden puolesta annettujen neuvotteluohjeiden pohjalta. Tavoitteena on asteittainen ja vastavuoroinen sekä täysin WTO -säännösten ja -velvoitteiden mukainen kaupan vapauttaminen olennaisilta osin kaiken tavara- ja palvelukaupan osalta. Lisäksi tavoitteena on eri sääntökysymyksiä koskevien määräysten sisällyttäminen sopimukseen. Tällaiset määräykset koskisivat esimerkiksi kauppamenettelyjen helpottamista, teknisiä kaupanesteitä, terveys- ja kasvin-suojelutoimia, teollis- ja tekijänoikeuksia sekä eri palvelusektoreiden sääntelyperiaatteita.

EU:n kannanottoja on valmisteltu useissa neuvoston työryhmissä, joista neuvoston kauppapoliittisella komitealla on koordinoiva rooli, sekä erillisissä asiantuntijakokouksissa.

Euroopan parlamentti on käsitellyt neuvotteluja oma-aloitemietinnössään 12.3.2009 sekä kansainvälistä kauppaa käsittelevän INTA -komitean kokouksissa. Valtioneuvoston tämänhetkisen käsityksen mukaan sopimuksen tekeminen edellyttää Euroopan parlamentin hyväksyntää.

3 Asian kansallinen käsittely

Neuvotteluja on käsitelty kansallisesti säännöllisesti EU2/kauppapoliittisessa jaostossa (entinen EU2/133-jaosto) ja sen alajaostoissa sekä lisäksi mainittujen jaostojen laajan kokoonpanon kokouksissa, joissa

myös eri sidosryhmät ovat edustettuna. Ulkoasiainministeriö on neuvottelujen kuluessa valmistellut asiaa eri ministeriöiden ja virastojen kanssa kulloinkin käsiteltävänä olleen asiasisällön mukaan.

Eduskunnalle annettiin neuvotteluvaltuutuksesta tietoja 31.1.2007 päivätyllä E-kirjeellä E 158/2006 vp. Eduskunnassa asiaa käsiteltiin suuressa valiokunnassa 2.2.2007, ulkoasiainvaliokunnassa 6.2.2007 ja talousvaliokunnassa 6.2.2007. Eduskunnalle on tämän jälkeen annettu tarkempia tietoja neuvottelutilanteesta 8.7.2009 päivätyllä E-jatkokirjeellä, jota käsiteltiin eduskunnan suuressa valiokunnassa 22.7.2009, talousvaliokunnassa 8.9.2009 ja ulkoasiainvaliokunnassa 24.9.2009.

4 EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta

Sopimusluonnoksen sisällön perusteella voidaan tässä vaiheessa arvioida, että sopimuksen allekirjoittamista ja tekemistä koskevien päätösten perustana olisivat ainakin SEUT 207 artikla ja SEUT 218 artikla. Sopimuksen oikeusperustaa arvioidaan tarvittaessa tarkemmin sopimuksen lopullisen sisällön valossa.

5 Vaikutukset ja suhde Suomen lainsäädäntöön

Neuvotteluiden ollessa vielä käynnissä on sopimuksen taloudellisia vaikutuksia vielä vaikea arvioida kokonaisuudessaan. Yleisesti sopimuksen odotetaan edistävän Intian liiketoimintaympäristön avoimuutta ja vakautta ja vaikuttavan siten myönteisesti myös suomalaisyritysten markkinoillepääsymahdollisuuksiin ja toimintaedellytyksiin Intiassa. Suoria taloudellisia hyötyjä eurooppalaisille ja suomalaisille vientiyrityksille koituu esimerkiksi Intian tullitasojen alenemisesta.

Neuvottelumandaatti annettiin komissiolle Nizzan sopimuksen aikana unionin ja jäsenvaltioiden puolesta. Lissabonin sopimuksen myötä unionin toimivalta kauppapolitiikan alalla laajeni. Valtioneuvoston arvion mukaan suurin osa sopimuksen määräyksistä tu-

lee kuulumaan kauppapolitiikan alaan ja siten unionin yksinomaiseen toimivaltaan. Sopimus tulee valtioneuvoston arvion mukaan sisältämään määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan. Tällaisia määräyksiä sisältyy ainakin sopimuksen palvelujen kauppaa ja investointeja käsittelevään sopimusosastoon. Sopimuksen lopullinen sisältö saattaa kuitenkin sisältää yksittäisiä määräyksiä unionin ja jäsenvaltioiden jaettuun toimivaltaan kuuluvissa kysymyksissä, jolloin sopimus tehtäisiin sekasopimuksena. Suhdetta Suomen lainsäädäntöön arvioidaan tarvittaessa sopimuksen jatkokäsittelyn yhteydessä tarkemmin.

6 Ahvenanmaan asema

Valtioneuvoston tämänhetkisen arvion mukaan sopimus ei tule sisältämään Ahvenanmaan toimivaltaan kuuluvia kysymyksiä. Tarvittaessa asiaa voidaan tutkia tarkemmin.

7 Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto tukee vapaakauppasopimukseen tähtääviä neuvotteluja Intian kanssa ja kannattaa tavoitetta niiden tuloksellisesta loppuunsaattamisesta. Neuvotteluohjeiden mukainen kattava sopimus edistäisi suomalaisyritysten vienti- ja tuontimahdollisuuksia sekä parantaisi EU- ja suomalaistoimijoiden kilpailuasemaa Intian kasvavilla markkinoilla.

Valtioneuvosto on neuvottelujen edetessä ottanut kantaa yksittäisiin neuvottelukysymyksiin yhteistyössä eri ministeriöiden, elinkeinoelämän ja muiden yhteistyötahojen kanssa kartoitettujen prioriteettien pohjalta.

Valtioneuvosto katsoo, että vapaakauppasopimuksen tekeminen olisi tärkeää myös EU:n ja Intian välisen yhteistyön kehittämiseksi Suomelle tärkeillä aihealueilla.

8 Arvio siitä, milloin eduskunnan kannan tulisi olla valtioneuvoston käytössä

Valtioneuvosto pyytää eduskunnan kantaa 30 päivänä joulukuuta 2010 mennessä.